

IRIMIA

REVISTA MENSUAL
DE CRENTE GALEGOS
ANO XLII
Nº 1055
De decembro de 2023 a
xaneiro de 2024
Benia quen constrúe
a paz!

Brinde para 2024

Por unha GALICIA
inclusiva
nun PLANETA VIVO

A Tropa de
Pancho Villa Rivas
deséxalles un
venturoso, ventureiro e
non moi ventoso 2024

O trasno

Daniel López Muñoz

Pancho Rivas

En 2017 fixéronnos aos de *Irimia* un recoñecemento deses que *molan* moito máis ca os Premios Princesa de Asturias. Foi a Irmandade Manuel María e a asociación cultural Xermolos, coa colaboración do concello meirego, na ben chamada Festa da Afirmación e a Dignidade. Era a súa quinta edición e, o lugar, todo un sacramento da galegidade: a ara de Prisciliano, no alto do Pedregal, onde o Miño nace.

Tocoume logo agradecer e discursar e revelei unha rexouba que nos traíamos na mesa de redacción. Era aquilo de que eramos unha revista sen director, de que practicabamos unha sorte de Panchovillismo de corredoira, descabezado. E así era que, cando entre nós falabamos da “mesa”, de nosoutros, adoitabamos chamala así: a Tropa de Pancho “sen Pancho”. E tiñamos unha fermosa foto de Francisco Villa coma icona do grupo de wasap (ver arriba). Si, aló quedaran os vellos tempos do insigne Victorino, do inspirador Pepe Chao, da entrañable Carmen Puente.

Aló no Pedregal dixemos que “de 36 anos que ten a tropa” –hoxe, 42, polo tanto–, “17 anos foron sen Pancho”, 23, pois, neste momento. E dicíamos máis: “Practicamos o coralismo extre-

mo... Somos uns descabezados impenitentes. Montamos cada *Irimia* a golpe de espontaneidade –desesperante, por veces–, de vontade da boa, de mil colaboracións horizontais, xenerosas... Sobrevivimos sen Pancho... e funciona. E nesta alturas receamos dos liderados estelares”.

Ben. Non era de todo, todo, todo, certo. Sempre hai un Pancho ou un Zapata, un panchiño, cando menos, que se ten que arremangar e organizar o cotarro, poñer orde na tropa, ordenar, planificar, recordar tarefas, repartir xogo, decidir que vai en cada sitio. O noso, durante este tempo bandoleiro chamouse Rubén Rivas. Número tras número, co sabio apoio filolóxico de Lidia Campos, a súa compañeira na vida. Que conste así, para quen queira escribir esta historia (que algún toleirán haberá, a quen aproveitamos para saudar).

Que difícil é ser obreiro de soños futuros nun país minguante, nun planeta en perigo, nun século escéptico, nunha humanidade que enaltece a quen a quere aferrollar. E estar aí, na causa, chova ou trone, unha e outra vez, teimosa, gratuíta, eficazmente.

Esta logo vai de bico de agradecemento ao noso Rubén -Pancho- Rivas, amigo por riba de todo, que agora se retira porque toca, porque é san, porque hai outros retos na vida. E faino tan discretamente como estivo tantos anos ao pé deste noso canón de pau, ceiba que ceiba balazos de esperanza. E vai de público recoñecemento, por máis que el non queira recoñecemento ningún. Porque si, porque nos peta, porque a Tropa é a que máis ordena.

Clima, solidariedade, medo: A escúlca de boas novas

Rematamos o ano con alertas. Unha polo clima. Outra pola regresión europea respecto á inmigración e o asilo. E unha terceira polo masacre en Palestina, que volvemos a condenar (non se entende que alguén non o faga!) como crime de lesa humanidade.

Necesitamos -a humanidade necesita- encarar o segundo cuarto do século XXI con algún indicio de boa nova climática. Se non, corremos o serio perigo de entrar nunha espiral de depresión colectiva: se nos convencen de que xa non hai remedio, que somos incapaces de evitar o desastre, vainos invadir o “sen sentido”, a resignación e ese individualismo violento que segue ao berro de “sálvese quen poida”.

Nos últimos anos a xente xa está percibindo a crise climática nas súas vidas, tanto no Norte coma no Sur globais. Lumes forestais de nova xeración, secas inacabables, calor, frío, precipitacións e fenómenos meteorolóxicos extremos. Xa non é un “asunto dos científicos” nin “unha teima de ecoloxistas”. A ningún gobernante -con excepción da dereita extrema- se lle ocorre negar a crise ou rebatela cos argumentos dun cuñado ou dun primo como no seu momento fixo Mariano Rajoy.

As COP (Conferencias das Nacións Unidas sobre o Cambio Climático) sempre defraudan. As organizacións ecoloxistas insisten en que, con todo, son unha ferramenta imprescindible. Non hai moitas máis. O consenso de Dubai foi magro e non vinculante, un mal menor: “transitar para deixar atrás os combustibles fósiles” (carbón, gas, petróleo) ata a súa erradicación en 2015.

Europa pode “culpar” a outros países desa falta de ambición climática. Pero no acordo acabado de cerrar sobre migración e asilo, Europa non ten a quen culpar: amosa os seus medos e miserias morais e incorpora medidas que teñen a súa marca de orixe na ultradereita en ascenso. Baixo enunciados edulcorados como a “solidariedade obrigatoria” implántanse mecanismos para librarse de obriga efectiva de acoller solicitantes de asilo. E pónselle prezo: a 20.000€ por migrante un país membro pode librarse desa “carga”.

O acordo redáctase desde o medo e a negatividade. Non se valora en positivo a achega humana, laboral, demográfica e cultural das persoas que veñen. Hai moita ideoloxía da mala por detrás.

Non caíamos na depresión. Como propósito de aninovo debemos transitar da frustración paralizante a un activismo coherente. En canto ao clima, calcúlase que as emisións responsables do quecemento dependen nun 70% da esfera pública e empresarial e nun 30% do consumo privado. Esixamos aos gobernos e sexamos coherentes nas nosas vidas. E como cidadáns sexamos parte activa de actitudes, estruturas e movementos de acollida e integración. Sen inxenuidades, porque o tema é complexo. Con militancia serea e paciente.

Propósito de
aninovo: transitar
da frustración
paralizante a un
activismo coherente

Cavilacións para un ano bisesto

Cada ano escápanos da contabilidade cronolóxica un retrinco de tempo e, cada catro anos, completamos un día con eses retrincos: o 29 de febreiro, que converte ese ano en bisesto. Cómprenos aproveitar o tempo porque, como ocorre co pan, sería un pecado tiralo cando sobra.

Adoitamos revestir todo o excepcional e inusitado cun aquel máxico, misterioso ou taumatúrxico; tamén os anos bisestos. Así, un ano bisesto é un ano da sorte. Da boa ou da mala sorte e, polo mesmo, sempre inquietante: “Que pasará, que misterios acubillará...”? Propíciase entón o aquelarre —tamén mediático— dos agoiros, dos prognósticos e dos vaticinios.

Este ano 2024 non precisaría ser bisesto para resultar inquietante, porque xa nos perturba e incluso alarma ventarmos cara a onde imos ou podemos chegar, sabendo de onde vimos: un 2023 especialmente convulso.

Sen esvaerse aínda o ronsel da pandemia que deixou millóns de mortos e co panorama global de máis de cincuenta conflitos bélicos activos en todo o mundo, a guerra de Ucraína parece cronificarse en Europa e a barbarie e o xenocidio do pobo palestino estalan no Oriente Medio. Asemade, os efectos da deterioración do medio natural presenta xa síntomas ben tanxibles de que está en risco a propia supervivencia da especie: secas, inundacións, subida da temperatura dos mares e anormais mudanzas climáticas dan conta disto.

Por outra parte, a crecente superpoboación mundial, a profunda e criminal desigualdade no uso e gozo dos recursos comportan movementos migratorios masivos e imparables, que son recibidos nos países desenvolvidos con medidas represivas, de insolidariedade criminosa moitas veces. Ao tem-

po, uns poucos amasan descomunais fortunas, controlan e dirixen unha rede financeira global que condiciona, limita ou domina, cando non destrúe, as vías políticas democráticas dos países que, con grande

esfuerzo e risco, tentan repartir os bens e os poderes.

Para defender estes privilexios impúlsanse movementos, asociacións e partidos políticos de corte reaccionario e extremista que, coa manipulación da información, o uso espurio de crenzas e ideoloxías, o odio e a violencia política, envilecen a vida social, apuntalan a corrupción, blindan os poderosos e non dubidan en promover o enfrontamento de pobres contra pobres, esgrimindo bandeiras, consignas e falsos valores que, moitas veces, arredan e deturpan principios e aspiracións das persoas, colectivos e organizacións que loitan por fornecer a dignidade, a xustiza, a igualdade e a solidariedade.

Non cabe dúbida de que a confrontación política —máis ca debate— na España de 2023 presenta estas nefastas características e parece natural, madía leva, sentirmos moita preocupación polo que nos pode traer este 2024, bisesto e inquietante. Sabían vostedes que, por riba, o presidente Sánchez cumpre anos precisamente o 29 de febreiro?

En todo caso, o mellor será que, amais de preocuparnos, nos ocupemos en traballar arreo para espantar os peores agoiros, que non son tanto cousa do bisesto, senón do “medo que mete medo” ou da nosa desidia política. Desleixo que non podemos permitirnós porque nos vai a vida niso.

**Este ano 2024
non precisaría
ser bisesto
para resultar
inquietante**

...pero a vaquiña polo que vale

Tino Santiago. Xornalista e membro do IGADI

Un debate aprazado

TRIMIA

O maior risco que temos é que o voto do exterior cambie o resultado electoral

Unha das principais novidades nas próximas eleccións galegas é que o voto da diáspora pode volver ser decisivo. No **2024** xa non haberá '**voto rogado**'. Os electores no estranxeiro non van ter que facer ningunha xestión especial para poder participar nos comicios. Pode que volvamos a cifras de participación semellantes ao **2009**, cando votou unha terceira parte do censo exterior; cifras que contrastan coa participación nas do **2020** cando só exerceron este dereito 5.726 galegos dos case 500 000 censados no estranxeiro, é dicir o 1,24 %. **Alfonso Rueda** sábeo ben e, desde o verán pasado, cada semana, polo menos un membro do Goberno estivo de viaxe entre os votantes no exterior.

En Galicia a terceira circunscrición é a diáspora. Son 472 140 residentes no estranxeiro con dereito a voto, moitos máis que en **Lugo** (339 614) ou en **Ourense** (356 868). Un voto moi nesgado cara ás opcións estatais. Por exemplo, nas últimas eleccións xerais, o BNG foi a quinta forza no voto CERA nas catro provincias detrás de **Vox** e **Sumar**, cando no interior os nacionalistas foron os terceiros en Lugo e Ourense e os cuartos na **Coruña** e **Pontevedra**. Foi Vox quen ocupou a quinta opción en todas as circunscricións.

Son moitas as vantaxes da participación política da Diáspora. Hai un precioso artigo de **M.ª Xosé Porteiro** e **Facundo Muniain** publicado polo **IGADI** no *Informe anual da acción exterior de Galicia Nós No Mundo 2022-2023* (igadi.gal) para profundar no tema. Pero estas vantaxes non pode agochar os problemas que ten o actual sistema.

Hai que ter en conta que son votantes que non padecen os resultados de gran parte das políticas que elixen nin pagan os impostos que as financian. A súa sanidade, servizos sociais, impos-

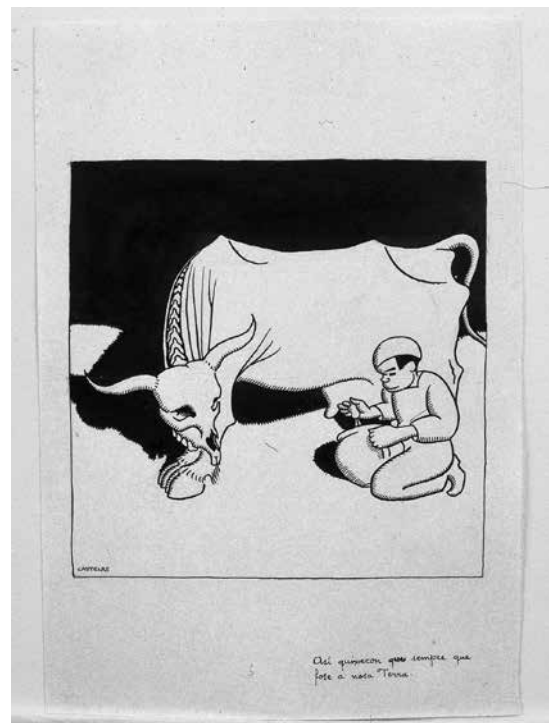
tos etc. dependen dos gobernos dos estados nos que residen. En segundo lugar, son electores que teñen importantes problemas de información pois, basicamente, reciben noticias da *política de Madrid*. En terceiro lugar, eliminado o voto rogado, o sistema ten menos garantías que o que se aplica en Galicia. E por último, pero non menos importante, hai un agravio comparativo con cidadáns residentes que si padecen as políticas dos gobernos, pagan impostos e que non teñen plenos dereitos políticos: os inmigrantes.

O maior risco que temos é que o voto do exterior cambie o resultado electoral que se produciu na Galicia territorial. Un escenario que non é imposible que se produza e que tería horribles consecuencias. Urxe que a próxima lexislatura se abra un debate, no Parlamento e na sociedade, para ver como coidamos dese tesouro nacional que é a Diáspora.

Galicia é a comunidade na que o voto **CERA** (Censo de Residentes Ausentes) ten maior peso, a segunda é **Madrid** pois os **descendentes de segunda ou terceira xeración que non acreditan a orixe dos proxenitores pasan por defecto ao censo de Madrid**. E en **Madrid**, nas pasadas eleccións xerais de xullo, o voto CERA doulle un escano ao PP, quitándollo ao PSOE.

Cando o sistema de partidos galego estaba dominado polo **PPdeG**, **PSdeG** e mais o **BNG** non había moita diferenza entre o comportamento electoral do exterior e o dos galegos do interior. Agora, coa aparición de novos partidos, as diferenzas son significativas.

Máis información: igadi.gal

Alfonso Daniel Rodríguez Castelao. 1922/24

O peto do Santo Antón

Rubén Aramburu

Hoxe veño cunha recomendación: 'TERESA'

Había máis de dez anos que non pisaba unha sala de cine. TERESA, dirixida por Paula Ortiz e con Blanca Portillo(Teresa de Jesús) e Asier Etxendia(inquisidor) como únicos protagonistas. O filme parte da peza teatral “La lengua en pedazos” de Juan Mayorga.

–“Decidme, quién sois, Teresa? É a pregunta coa que o inquisidor asalta a Teresa de Xesús na cociña do convento onde se desenvolve parte do filme. Deus anda entre pucheiros escribiu a santa de Ávila.

Non estamos afeitos a que creacións alleas á igrexa sexan tratadas con obxectividade. Paula Ortiz ofrécenos unha obra de arte. Dura, brutal en momentos. A fotografía, a iluminación, os decorados son extraordinarios.

Pero o máis importante é a resistencia desa muller que se enfronta a mil acusacións e sospeitas por parte do poder eclesiástico e masculino. O salto ao baleiro, ao abismo, unha das escenas máis potentes, recorda o relato de Eloi Leclerc falando de Francisco de Asís en “Sabiduría de un pobre”

Blanca Portillo conta que pasou unha semana vivindo nun convento de clausura e vestindo como as monxas. Descubriu con sorpresa que a clausura non é un pechamento, senón un ámbito de liberdade e de alegría, segundo declarou.

Sospeito que o filme non estará moito tempo nas salas. Non deixedes de vela.

O CARRABOXO por KOBE LOIS

POIS EU QUE QUERES QUE CHE DIGA, ENTRE OS REIS DE ORIENTE QUE ANDAN EN CAMELOS E O PAPA NOEL QUE ANDA EN RENOS QUE VOAN, PREFIROCHE O APALPADOR QUE ANDA COS PÉS NA TERRA!

LEVAMOS CINCO MESES QUE BAIXA O QUE EXPORTAMOS POIS O QUE IMPORTAMOS AINDA LEVA MÁIS TEMPO BAIXANDO!

O peto común

Teresa Campelo

IRIMA

Cando van pasando os anos

Cando van pasando os anos, máis experiencias acumulamos, saberes, momentos fermosos, e tamén duelos. É inevitable, é a vida mesma; existen loitos que superamos mellor, e outros que nos custan máis, pero, preparámonos para eses momentos?, somos axudados a entender as emocións, a rabia, a dor?

Case todas as persoas lembramos a algún ou algunha compañeira de clase, amiga ou amigo que se foi, cando aínda eramos mozas, cativas, como esa primeira experiencia de perda persoal, non familiar, non compartida no fogar, unha perda a que te enfrontas coas túas iguais, e coma sempre o importante é o acompañamento.

Recentemente, mozos e mozas de 16 e 17 anos, recibiron unha chamada e unha mala nova de perda dun amigo, compañeiro, dunha persoa coa que medraron dende os tres anos. Nesta ocasión, enfrontábanse a chegar un luns a clase, e observar un pupitre baleiro, un silencio ensordecedor, a falta dun sorriso, dun chiste, dunha frase para unha canción de rap. O colexio, avisou aos proxenitores e explicou o protocolo que ían seguir, adiantou ás familias que ían ter psicólogas a súa disposición, que ían falar do compañeiro, da dor, do duelo, que os compañeiros e compañeiras que quixeran ían ir xuntas a despedirse, a estar xuntas no funeral, e acompañar as cinsas ao cemiterio, que farían unha despedida conxunta, unha despedida acompañada, que ían estar arroupadas e arroupar ao profesorado. Á volta ao colexio, foi un espazo de expresión, de chanto, de lembranzas, de saber que ían seguir os días, que ía ser

duro o curso, que unha perda sempre se lembra, e que un amigo sempre estará no teu corazón.

Pasaron moitos anos, dende a perda dun dos meus compañeiros de clase, e naquela ocasión, só houbo silencio...., era un tema tabú, tanto a morte, coma nese caso o suicidio, só un mestre, especial e excéntrico a partes iguais, falou con nós, dounos unha hora para compartir sentimentos incertos e desagradables, e para intentar canalizar a ira, a dor, a perda.

Hoxe en día, avanzamos, e é moi importante acompañarnos mutuamente, aprender a expresarse xuntas e con axuda e apoio. A dor é a mesma, pero si non a choras ou expresas, pesa dentro coma pedras enormes.

Rumores de esperanza

Xan Guillén Vázquez

Un amigo profesor sempre que despide ao alumnado que remata no seu centro dilles o mesmo: *oxalá cando vos volva atopar sexa para saber que sodes grandes profesionais nos traballos que escollades*. Non é mal desexo porque ás veces parece que é difícil atopar un bo profesional.

Hoxe vouvos falar dun grandísimo profesional. Ao lado da miña casa hai un centro comercial. Todos os anos vai pasar as tardes Papa Noel. Alí recibe ás crianzas que fan deste momento un encontro memorable. A todas atende con cariño e dedicación. Para min un traballo durísimo.

Os meus fillos/as van encantados a este encontro. A maior xa coñece polo miúdo a Papa Noel, aos Reis Magos, ao rato Pérez e ao Apalpador. Os outros comezan a ter razoables sospeitas... De todos os xeitos acudimos con devoción a visitar ao barbudo vestido de vermello. Mal raio me parta!!! Eu non soporto a Papa Noel, en fin, a un si, a este do centro comercial próximo á miña casa porque é un grandísimo profesional. Ano tras ano acórdase do nome da miña

xentiña, sabe dos seus gustos, dos seus anxeios... En fin, un xenio. Pero non só cos meus. Aqueles que adoitan repetir no seu colo quedan abraizados porque este señor sabe todo deles.

Teño unha mala experiencia vestido de Papa Noel. Son consciente de que polo meu físico dou o tipo pero nunca penso volver. Non sería bo profesional porque, de estar tendo a crianzas no colo, acabaría pedindo a beatificación de Herodes. Porén hai que recoñecer que cando un é profesional, aínda que sexa de barbudo ridículo, as cousas cambian.

O TSXG paralizou a explotación da **MINA DA PENOUTA**, na que a empresa canadense Strategic minerals extraía COLTÁN dende o ano 2018. A autorización favorable expedida pola Xunta de Galicia eludiu segundo o tribunal o requisito da avaliación dos impactos medioambientais sobre a Rede Natura 2000, en particular sobre a Zona de Especial Conservación de Pena Trevinca. A impugnación de Ecoloxistas en acción advertiu sobre os riscos sobre a poboación pola presenza de altos niveis de arsénico, mercurio, chumbo e cadmio nos cauces próximos á mina.

Imaxe: gciencia.com

Os 40 anos do noso seguen de romería por Galicia. A exposición que conmemora as 4 décadas da persoa de Xosé Lois González, co que comparte alcume, chega estas datas a Compostela nun percorrido que xa comezara en Ourense hai un ano. O Carrabouxo, compañeiro fiel de Irimia, recibiu a Medalla Castelao en 2008 e o premio Bo e Xeneroso da Asociación de Escritores e Escritoras en Lingua Galega (AELG).

Imaxe: nosdiario.gal

O NYCKELHARPA é un instrumento tradicional de corda de orixe sueca cuxa rede de difusión foi incluída pola UNESCO no Rexistro de boas prácticas de salvagarda do ano 2023. Este instrumento recorda moito á zanfoña. Coa man esquerda tócanse as claves do bastidor, namentres a dereita úsase co arco para frotar as cordas. Precisamente, o seu peculiar son procede das cordas que están por baixo das que se tocan. O seu uso comezou a recuperarse a partir dos anos 60 e 70.

Imaxe: ich.unesco.org

ABRE OS OLLOS é o título dunha curtometraxe realizada polo CDR O Viso xunto con estudantes do IES Lagoa de Antela no marco dos actos do 25N (Día Internacional para a Eliminación da Violencia Machista). A peza foi deseñada, elaborada e desenvolvida dende o seu inicio por un grupo de mozas e mozos limiás de entre 14 e 15 anos. A mensaxe que desexan transmitir é a necesidade de actuar diante de indicios de malos tratos. A curta está dispoñible no Youtube, na canle: CDR O Viso A Limia. Imaxe: <https://www.badalnovas.com/wp-content/uploads/2023/11/abre-os-ollos.jpg>

Dende as súas andainas iniciais ao momento actual as **EDITORIAIS GALEGAS** non o tiveron doado para facer chegar ás lectoras e lectores obras orixinais, traducións e textos de todos os xéneros en galego (banda deseñada, literatura infantil e xuvenil, clásicos, literatura contemporánea). Xerais, Galaxia, pero tamén Cuarto de inverno, Menino morreu, Nêspira, Rodolfo e Priscila, Rinoceronte, Cumio, Patasdepeixe, Irmás Cartoné, Laiovento, Demo Editorial e tantas outras cuxa descuberta recomendamos.

A PALABRA DO ANO 2023 está por saber ao peche desta Peneira, pero será algunha destas seis: “cibercarracho/a”, “cooficialidade”, “dereitos humanos”, “educación emocional”, “feitiño/a” ou “biodiversidade”. Houbo outras que a cidadanía propuxo para a votación, como “Palestina” ou “solidariedade”, pero nesta ocasión non chegaron a estar entre as opcións posibles para a votación, cuxo resultado desvélese o 27 de decembro.
Imaxe: portaldaspalabras.gal

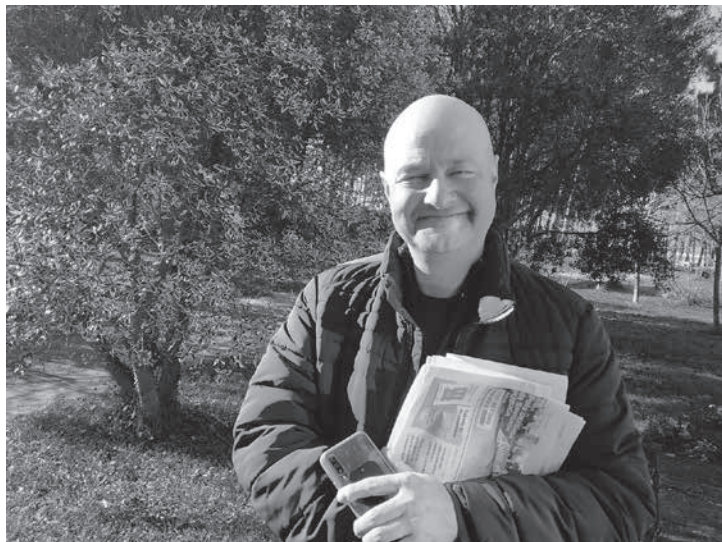
SONDENÓS é un grupo vocal galego fundado no 2012 que interpreta música sacra mais que tamén desenvolveu un programa propio, que denominou “Identidade” no que homenaxea a primeira Irmandade da Fala. Este proxecto alumeou a adaptación de tres melodías de Batallán (O maio), Miro Casabella (O meu país) e Uxía Senlle e Magín Blanco (Todo me fala de ti) mais outra de creación propia: Quando eu sonho.

Chairego de berce, poeta, mestre, músico, escritor, loitador, irimego... En Mesía quéreo ben e desexan que **MERO**, Baldomero Iglesias do Barrio, sexa recoñecido como Fillo Adoptivo polo concello. No xerme desta iniciativa está a asociación Obradoiro da Historia, dende onde recollen apoios a esta petición no enderezo electrónico obradoirodahistoria@gmail.com. O último traballo publicado por Mero foi no 2023 co gallo do 50 aniversario de Fuxan os Ventos.
Imaxe: aelg.gal

Marta Sopena

Xosé Cuns Traba, director de EAPN Galicia

O activista social Xosé Cuns Traba (Santiago 1967) iniciouse como voluntario na súa mocidade e dedicou moitos anos a temas de cooperación internacional en entidades como Oxfam Intermon, Mans Unidas ou Estudantes Solidarios. Formado en administración e dirección de empresas, dirixe en Santiago a Rede Europea contra a Pobreza e a Exclusión Social (EAPN en inglés), unha entidade que destaca pola denuncia e reivindicación a favor das persoas en situación de pobreza e exclusión social. Xosé Cuns ten claras cales son as causas da pobreza e as medidas que hai que tomar para loitar contra ela, como o establecemento dunha Renda Mínima Estatal e a tarxeta básica.

Que significan as siglas EAPN?

Corresponden a EUROPEAN ANTI-POVERTY NETWORK, é dicir, REDE EUROPEA CONTRA A POBREZA.

Trátase dunha rede de entidades do terceiro sector (non lucrativas). Asociacións e fundación que loitan a diario contra a pobreza e a exclusión social.

Cantas organizacións participan na EAPN GALICIA?

Comezamos esta andaina no 2008 e actualmente hai 33 organizacións participando de forma directa, membros de pleno dereito. Como exemplo, na directiva actual están: Provivienda, Federación Alzheimer Galicia, Fundación Érguete-Integración, Fundación Esplai, COGAMI e FEGADACE.

Participando indirectamente chegamos ata as 155 organizacións.

Moita xente en movemento...

Pois si. É certo que hai moitas persoas implicadas. Podémolo entender tendo en conta que segundo datos oficiais o 23 % da poboación de Galicia está en risco de pobreza e/ou exclusión social.

E que se fai en concreto na EAPN a parte do que xa cada organización fai en por si?

Xosé Cuns, director en Galicia de EAPN, denuncia o “rexeitamento social cara ás persoas pobres” e esixe “unha Renda Mínima Estatal para garantir condicións mínimas de supervivencia”

Fundamentalmente, co traballo en rede, faise incidencia política, o que chamamos “lobby”. Incidimos maiormente en tres eidos:

1.º Na defensa dos dereitos das persoas, na lexislación, no que afecta á pobreza e inclusión como por exemplo no Ingreso Mínimo Vital, na RISGA, no emprego, inserción e vivenda.

“Unha persoa en situación de pobreza ten dereito a un ingreso mínimo sen necesidade de control, un sostén que non lle faga sentirse culpable”

2.º Na participación das persoas en situación de pobreza e/ou exclusión organizando encontros onde sexan protagonistas e poidan expresar as súas opinións e inquedanzas. Tratamos de que sexan escoitadas e de que as súas experiencias sexan recollidas co

fin de elaborar mellores políticas e prestacións de servizos.

3.º Incidencia das entidades e o propio sector social (asociacións e fundacións) xa que fai falla un maior recoñecemento e financiación por parte das administracións públicas. As organizacións do 3.º sector son imprescindibles para calquera política de loita contra a pobreza e exclusión social. Tamén é preciso que a financiación lles permita manter uns salarios dignos aos traballadores deste sector.

Coméntaseme que gran parte da xente, e incluso moitos políticos, teñen a crenza de que as persoas son pobres pola súa culpa.

Efectivamente. É o que se chama “aporofobia”. É un termo acuñado pola filósofa Adela Cortina en 1995 e que no 2017 pasou a formar parte do dicionario da RAE. Defíneo como “odio, aversión, rexeitamento cara ás persoas en situación de pobreza ou desamparo, que cando menos, en aparencia, non poden devolver nada a cambio”. Di Adela Cortina que estamos afeitos ao de “hoxe por ti mañá por min”. Segundo isto, os pobres molestan porque non nos ofrecen nada interesante. Tamén considera Adela que non hai un rexeitamento aos estranxeiros en xeral, senón aos que son pobres.

A culpabilización de ser pobre, ben por parte da xente ben por parte da

Administración, provócalles un aumento dos problemas ás persoas que padecen algún tipo de pobreza ou exclusión.

Cal son os indicadores que definen a situación de estar en risco de pobreza e/ou exclusión?

Para responder a esta pregunta invitovos a consultar a páxina de EAPN Galicia www.pobreza.gal onde atoparedes un extenso informe do estado da

dose a atención ás persoas vulnerables como tamén aos traballadores, maioritariamente mulleres, que adoitan estar remuneradas co salario mínimo establecido. Debería aumentarse a supervisión e primar a calidade antes ca o prezo do servizo que ofertan as empresas. Un exemplo claro de todo isto témolo no que está a acontecer nas residencias de maiores e no SAF (Servizo de Axuda Familiar).

“O 23 % da poboación de Galicia está en risco de pobreza e/ou exclusión social”

pobreza en Galicia con datos sobre pobreza e exclusión e os indicadores que as definen. Algúns destes son: non ter capacidade para afrontar gastos imprevisibles (650 €), non poder permitirse manter a vivenda cunha temperatura axeitada, non poder ir de vacacións cando menos unha semana ao ano...

Que acontece coa cesión da prestación de servizos sociais básicos a empresas con afán de lucro?

As entidades do Terceiro Sector caracterízanse por non ter ánimo de lucro e vemos inadmisíbel o enriquecemento na loita contra a pobreza e a exclusión. Cando se deixa completamente en mans da actividade empresarial, en moitos casos, acaba resentín-

Que nos podes contar sobre o funcionamento do Ingreso Mínimo Vital?

Levamos anos reclamando en España e na Unión Europea que debería existir unha Renda Mínima Estatal que permita que calquera persoa conte cuns mínimos para sobrevivir. Algo similar ao que ocorre coas pensións. Un dos problemas fundamentais pola que a loita contra a pobreza en España é pouco efectiva ven das enormes diferenzas entre comunidades autónomas e concellos. Segundo onde vives tes diferentes instrumentos para saír da pobreza. Vén sendo coma unha sorte de lotaría social.

Cando a pandemia, o goberno puxo en marcha o Ingreso Mínimo Vital.

Unha excelente medida e cun certo impacto contra a pobreza pero moi inferior ao que se pretendía. Fíxose ás prásas e sen coordinarse coas comunidades autónomas, concellos e organizacións do Terceiro Sector. O peor é que resultou un sistema moi burocrático e culpabilizador das persoas. Algo se retocou máis non o suficiente e agora temos a oportunidade de modificalo para mellor co cambio de ministro.

Entre outras cousas nós entendemos que unha persoa que estea en situación de pobreza ten dereito a un ingreso mínimo sen necesidade de control, un dereito e non unha obriga; un sostén que non lle faga sentirse culpable e que lle permita a inserción social, o acceso a un emprego digno, a servizos básicos, vivenda etc.

A loita contra a pobreza é competencia das comunidades autónomas. A ese respecto que medidas se teñen posto en marcha en Galicia?

Houbo unha moi importante. Funcionou moi ben ata que inexplicablemente foi retirada. Era a chamada “tarxeta básica”. No prazo dunha se-

mana podía ser tramitada en Servizos Sociais do concello. Era unha tarxeta moedeiro dotada cun máximo de 300 € mensuais destinados á compra de alimentos, produtos de farmacia e hixiene. Un dato que evidenciou a súa operatividade: o número de persoas que non podían consumir carne, polo ou peixe descendeu do 15 ao 3 %.

Se non hai tarxeta básica quen atende agora estas necesidades?

Os concellos teñen a responsabilidade respecto das emerxencias (alimentos, hixiene, farmacia...), e non hai ningunha razón para facer campañas de recolleitas de alimentos porque teñen medios sobrados para atender as devanditas necesidades. A tarxeta básica cumpría perfectamente esta función. Cando politicamente se quere, pódese.

Máis información: www.eapn.es

“Adela Cortina, acuñou o termo Aporofobia segundo o cal pobres molestan porque non nos ofrecen nada interesante”

La revancha de los poderosos

Un libro oportuno. Relato da expansión global do autoritarismo e o perigo dos populismos para as democracias. Cada páxina obriga a preguntar polo futuro da liberdade.

Quen é este agudo observador da realidade social e política que escribe de xeito tan brillante? Moisés Naím, executivo do Banco Mundial, ex-ministro venezolano, Premio Ortega e Gas-set, infinitos cargos e libros publicados.

Velaquí a crónica do que vivimos. De como chegou ao trono do mundo un bufón excesivo como Trump. Por que autócratas como Jinping e Putin impoñen a súa férrea vontade sobre países xigantes. Por que a onda populista e autoritaria se estende da Venezuela de Chávez e Maduro ao Brasil de Bolsonaro, da India de Modi á Turquía de Erdogan e ás Filipinas de Duterte, da Hungría de Orbán á Italia de Meloni, á Arxentina de Milei, nunha cadea interminable de líderes populistas que chegan ao poder e desde dentro socavan os contrapesos democráticos.

Naím fala dos autócratas 3P: Populismo, Polarización e Posverdade. Pensadores como Y. Mount, A. Applebaum ou T. Snyder destacan os medios dos populistas para conquistar o poder: catastrofismo, criminalización dos rivais políticos, invasores que aproveitan a porosidade das fronteiras, ataques á liberdade de expresión e compra dos medios, erosión do sistema de contrapesos, mesianismo e nostalxia de líderes fortes. Populistas que chegan ao poder e crean redes clientelares que inevitablemente desembocan nos sumidoiros da corrupción, amedrentamento dos rivais, submisión e engaio-lamento social, ata que dinamitan os controis das democracias.

O Populismo non é unha ideoloxía, éche unha estratexia para obter o poder. A Posverdade e as falsas noticias difuminan maliciosamente a fronteira

entre feitos e opinións. E a Polarización desgarras sociedades e países en metades que se odian. Para F. Fukuyama trátase dunha obra orixinal cunha perspectiva global sobre populismo e poder. Para A. Applebaum, análise incisiva de como as 3P impulsan o ascenso de líderes que dominan boa parte do mundo. Para Publishers Weekly, un retrato intelixente da expansión do autoritarismo e os seus perigos.

O prezo que hai que pagar é o poder na súa forma máis escura, maligna e brutal que ameaza as liberdades e supervivencia das democracias. O perigo son os autócratas cobizosos do poder, capaces de utilizar técnicas innovadoras e a arañeira das redes para se facer cun poder ilimitado e mantelo con estratexias similares e á marxe de ideoloxías. A expulsión democrática do poder de Trump e Bolsonaro mostra a forza da democracia. A ferramenta dos individuos e das sociedades libres contra a tiranía das 3P é a información, o coñecemento e a defensa afervorada da democracia. Axuda a lectura deste libro absorbente e apaixonante, La revancha dos poderosos, de Moisés Naím.

**O Populismo non
é unha ideoloxía,
éche unha
estratexia para
obter o poder.**

Marisa Vidal Collazo

Teóloga. Mulleres Cristiás Galegas Exeria

XI Espazo de Teoloxía Feminista. Cristoloxía feminista

©Foto: Mary Daly en 1987 (Gail Bryan en <https://www.ncronline.org/blogs/ncr-today/mary-daly-exposed-slimy-underbelly-religions-treatment-women>)

Mulleres Cristiás Galegas Exeria convoca un novo Espazo de Teoloxía Feminista para traballar o discurso que a Teoloxía desenvolve acerca de Xesús, o Cristo, en clave de liberación para as mulleres, facendo reflexión crente desde o feminismo.

As sufraxistas que promoveron a Declaración de Seneca Falls de 1848, usaron como estratexia para defender a igualdade entre homes e mulleres a Biblia. Vían nese libro, e sobre todo nas actitudes de Xesús de Nazaret, argumentos a prol da igualdade. A teóloga Mary Daly nos anos 70 do pasado século caeu na conta de que cando a teoloxía tradicional insistía na masculinidade de Xesús, nos estaba expulsando a nós, as mulleres, do discurso da salvación. Vendo a insistencia coa que se defendía o patriarcado nas teses cristolóxicas, mesmo sopesou a posibilidade de que non se puidera ser cristiá e muller.

Na cristoloxía tradicional, defender a masculinidade de Xesús como unha necesidade ontolóxica e non como mera variable antropolóxica supoñía a defensa da superioridade do xénero masculino. Esta afirmación estendida á eclesioloxía é a que impide o acceso das mulleres ao maxisterio e a ordenación, tamén provoca que a marioloxía coloque todos os atributos femininos en María, furtándollos ao Deus cristián...

Diferentes teólogas feministas, encabezadas por Rosemary Radford

Ruether puxeron en evidencia a incongruencia dese discurso co amor de Deus, amor que non distingue entre fillas e fillos. Tocaba logo revisar os tratados da teoloxía lastrados de machismo.

Para poñer en evidencia esta cuestión é que eliximos como imaxe para a nosa tarxeta a figura dunha muller crucificada, unha Christa. Unha imaxe similar a esta pendurouse no edificio da ONU en 1976, e algo despois na catedral de San Xoán desta mesma cidade. Os teólogos máis conservadores consideraron que tal cousa era un sacrilexio, mentres que os máis progresistas pensaron que se estaba a glorificar o sufrimento das mulleres o que resultaba a todas luces unha barbaridade. A intención da imaxe é demostrar o amor de Deus polas mulleres que están a ser crucificadas, vítimas dun sistema patriarcal inxusto, da mesma forma que inxustamente fora crucificado o Fillo.

Se na cruz de Xesús estamos todos, homes e mulleres, se a súa resurrección nos rescata da morte a todos por igual, hai que revisar o que se di de Xesús o Cristo e desde onde se di. A intención da teoloxía feminista é abrir

unha nova época no discurso teolóxico, liberalo do patriarcado, para que poida desaparecer o machismo da práctica pastoral. Con textos de diferentes teólogas como Isabel Gómez Acebo, Dolores Aleixandre ou Carmen Bernabé, revisaremos as nosas cristoloxías para que nos axuden a desenvolvernos como auténticas e completas fillas de Deus.

Como novidade, este ano vanse crear dous grupos de ETF, un na Casa Xohana Torres, en Santiago, ás 18h os xoves 18/01, 15/02, 21/03, 18/04 e 23/05 (anotádevos no mail mcgexeria@gmail.com) e outro en Vigo, na Parroquia do Cristo da Vitoria, os luns 29/01, 26/02, 25/03, 29/04 e 27/05 ás 18,45h (anotádevos por what'sapp no 658 370 409)

Apetécevos?? Pois a anotarse.

O noso taboleiro

“A terra quer coidado”

Asemblea de Irimia e Festa do Lume 2024

Sábado 3 de Febreiro. Mosteiro de Bergondo

De novo a Candeloria e a directiva de Irimia se poñen de acordo e convócanos e un lumiño novo, feito de apertas comunitarias, de ideas partilladas, de celebración sen foguetes de artificio, pero quentiña e reparadora.

Xuntarémonos en Bergondo. Faremos a **Asemblea anual da Asociación**, explicando todo o feito, rendendo contas, renovando os cargos que corresponda e tomando as decisións que haxa que tomar.

E despois unha **mesa redonda coa xente da comarca da Limia** que leva ben tempo facendo cousas creativas, solidarias e ilusionantes naquela comarca Ourense. **Coidando das xentes, mantendo vivo o territorio, creando cousas novas, recreando cousas vellas.** É alí, en Lodoselo, Sarreaus, onde se celebrará, con eles e elas, a próxima Romaxe de Crentes galegos. Porque a “terra quer coidado”, porque se coidamos da terra, da xente, da fala, teremos futuro. Estadades todos e todas convocadas.

(Ah, atención! Novidade! O de celebración quentiña é certo que haberá un caldiño comunitario do país - sen cargo adicional)

Unha vez finalizado o coloquio, faremos o xantar compartido, para rematar coa celebración da Candeloria.

HORARIOS

FESTA DO LUME 2023

10:00 h Café

10:30 h Asemblea de socios/as de Irimia

12:30 h Descanso

13:00 h Mesa de experiencias:

*“A terra quer coidado”
Experiencias de innovación e
coidado nas terras da Limia*

14:30 h Xantar compartido

16:30 h Celebración da Candeloria

Pingas de orballo

Baldomero Iglesias (Mero)

Bieito Peleteiro; o día que nos deixou un galeguista comprometido co seu pobo

Homenaxe a Manolo e Bieito Peleteiro a á memoria do seu irmán Carlos.

A súa vida foi un espello de gratitude e de invisibilidade.

Era un día de Nadal, día de grande alegría -así din algunhas letras dos cantos deste tempo que se cantan polas nosas xeografías. Eran horas da sobremesa pousada, pasaba do mediodía e recibo unha chamada dunha amiga que sei que chama por algo importante. A nova, efectivamente, era porque un amigo nos deixaba e á navegar nostalxias polos camiños da súa fe, que tanta era!

Sempre lembrarei del, polo amor que sentía polas miudanzas, pola rapazada. Moita graza lle facían as cousas impensadas que dicían, que facían. Podíamos estar nunha reunión seria e de proxectos moi transcendentais que el, habendo miudanzas e rapazada, non atendía e amosábase prendido das outras angueiras. No medio das nosas cousas "serias" interrompía levado dos enredos deles. E participaba daqueles xogos nos que andaban.

A súa ansia era transmitirlles esa inqueda de xogar, de non parar, de ser argallantes, de probar, de abrir e pechar portas, de entrar e saír, de esculcar e ver, de preguntar e probar, de ser crianzas que sempre experimentan, criaturas que todo poden coa grande euforia vital, coa necesidade urxente de aprender, pescudar, fisgar e perquirir. Quedaba embobado coa xente pequena, coa xente miúda.

Non era moi alto nin quixo ser, chegáballe o porte que tiña para acadar a condición máis alta, a máis sublime das persoas. A súa vida foi un espello de gratitude e de invisibilidade. Non quixo recibir ningún agasallo ou homenaxe, salvo aqueles que tivemos que facer ás agachadas, entre amizades, como cando xantamos xuntos e cantamos festexando memorias e apertas en Cesuras, entre Curtis e Oza dos Ríos, onde hai unha casa da Cultura que lembra a un irmán deles,

Bieito, inventor de afectos, de verbas cordiais para engaiolar e educar

tamén paúl e que fora tamén un gran dinamizador cultural. Porque en realidade, non é el só, son os tres irmáns os loitadores: Carlos, que morrera hai tempo cando o “exiliaran” lonxe deles nun destino case castigado, Manolo que anda por aí, e Bieito que acababa de voar destinos, seguro, máis confortados.

Tres eran tres, e todos tres paúles. Amigos e “protexidos” dalgún xeito de Paco Carballo, aquel ronsel de vida, ilusión e nación. Por ser íntegros foron deostados tamén pola súa propia orde, desde entón nunca coa pena puideron. Estiveron unha pila de anos arredados de Galiza, mandáronos a Vilafranca do Bierzo e, alí, para non perder contacto, fixemos reunións e botelos, sempre coa proba debida dos néctares que elaboraban en viños.

Un ano, ou varios, tocamos xuntos os Reis polas nosas terras. Eu xa andaba por Mesía e Frades, vivía por Xanceda, eles estaban destinados en Trasanquelos e terras de Cesuras. Ensaíamos en Areosa e fomos tocando gaitas e

pandeiros e a viva voz. Eran os tres e vivían moi modestamente nunha casa vella de Filgueira. Xuntos recorrían aquela ampla zona e daban asistencia humana e espiritual na contorna. Con eles tiñamos reunións, para galeguizar e tomar conciencia de país, no Pazo de Galegos, coas monxas tan valentes e arrichadas, aquelas que mereceron unha homenaxe popular como a que, no seu momento, se lles fixo. Eramos unha cuadrilla boa, capaz de escribir números dunha revista que foi “Que quede quen o conte” que contiña os soños do rural antes de ser esnaquizado, como vén sendo, sen apoios institucionais, mesmo da Igrexa.

No Nadal nunca faltaba o Pan de Noces que as monxas facían para sobremesa cumprida das reunións, das preparacións de Romaxes, para os lumes, para soñar unha Matria que se resiste e resiste. Bieito se chamaba, e bieito era, porque era o exemplo humano da transcendida condición que voa por riba do chan e das miserias que nos inventamos.

Eu estaba fondamente sentido por moitas razóns, anque sobre todo por esa dimensión excelsa, nun formato tan humilde. E, nestas, chamei a Manolo, o seu irmán. Na voz se lle notaba todo, aínda así falou con verbas sobre-collidas dicíndome que nin os médicos sabían de que morrera, que levaba días ingresado en dixestivo, que o pasaran para hematoloxía e alí empezara -sen tratamento específico- a devalar e quedarse durmidoño. Lembramos xuntos os momentos e a voz fallábame lembrando a aquel Bieito agarimador da rapazada, inventor de afectos, de verbas cordiais para engaiolar e educar, para envolvernos nesa luz necesaria que nos libere das sombras, das tantas lousas que nos pesan.

E nada máis, sabede que perdemos un loitador da verdade e do amor. Un asistente firme das Romaxes. Envés e revés desta vida que se nos vai entre os dedos. Seremos aínda desde a memoria sen perder as súas referencias cheas de fulgor.

CARTA DE ANO NOVO DO ESPAZO DE ENCONTRO DE CRENTES GALEG@S¹

*Causas que pagan a pena,
causas para cada día.
Para vivir vida plena,
para andarmos a utopía.*

1. Coidar e acompañar as persoas, a familia, as amizades pero tamén a outras que pasan máis desapercibidas e non teñen quen mire por elas ou que están máis lonxe.

2. Descubrir e vivir a experiencia da comunidade, de compartir, de buscar o ben común, de saber pedir perdón e perdoar.

3. Coidar a natureza, á nai Terra, ao planeta que nos acolle e no que vivimos.

4. Pensar criticamente, analizar a realidade indo máis alá dos discursos únicos e dominantes.

5. Defender e apostar pola cultura galega, pola nosa forma de ser desde este currunchito do mundo.

6. Rebelarnos, denunciar e implicarnos na loita pola defensa dos dereitos humanos e contra as inxustizas de todo tipo (violencia machista, situación das persoas inmigrantes e refuxiadas, desmantelamento dos servizos públicos, guerras...).

7. Pensar en positivo, soñar con que outro mundo mellor é posible e que co noso traballo e co de tanta boa xente como hai, podemos ilo transformando.

8. Vivir unha espiritualidade liberadora que nos fai descubrir a Deus en cada irmá e irmán.

9. Loitar por unha fraternidade/sororidade universal que nos permitan vivir en paz.

10. E no fondo, como orixe e principio de todo, seguir os pasos de Xesús, do galileo que defendeu sempre a causa dos sen causa...

1- O pasado mes de decembro reunímonos de novo o Espazo de Encontro de Crentes Galeg@s, comocada final de ano, para botar a vista atrás, facer balance do vivido e seguir cara adiante mantendooa esperanza con azos renovados. Desta volta estivemos reflexionando sobre cales son aquelas causas que deron e seguen a dar sentido ás nosas vidas. Froito desa reflexión/celebración, saíron algunhas conclusións que agora compartimos convosco a modo de “*decálogo vital*”. Estas son algunhas das causas que dan sentido ás nosas vidas. Seguramente compartiredes unhas, probablemente teredes outras. Pero oxalá que no novo ano que comeza sigamos atopando causas polas que loitar, como di o poema de Deme Orte que encabeza esta páxina.

©Foto: Fonte: catholicnewsagency.com

Edita: Asociación A. IRIMIA - Dende setembro de 1981
 Redacción: Daniel López Munoz, Luis Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.
 Colaboradores: Victorino Pérez Prieto, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Tareixa Ledo Regal, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Antonio Pinto Antón, Carmen Soto, Rubén Aramburu Molet, Marisa Vidal, Xan Guillén, Christina Moreira, Carlos Vázquez G., Teresa Souto Loira, Josecho de la Torre Culler, Lucía Santiago Díaz, Baldomero Iglesias Dobbarrio (Mero), Lois Ferradás, Xaquín Campo Freire, Nieves Espiñeira Medin, Francisco Almuiña, Alfonso Mascuñana, Antón Laxe, Ramón Díaz Raña, Olga Álvarez, Bea Cedron, J.M. Barca López, Felipe Arias Vilas, Tino Santiago e Clara Balañas Vidal.
 Coordinación da edición: Rosa María Rodríguez García.
 Recepción de artigos e colaboracións en: asociacionirimia@gmail.com

Subscripcións: Apdo. 296 – 15704 Santiago de Compostela.
 Telf.: 615 464 095 / irimia@irimia.gal
 Ordinaria: 35 Euros, de Apoio: 50 Euros. Cota de socio: 3 Euros.
 Para asuntos da asociación non relacionados coa revista: irimia@irimia.gal
 Conta: Fiare Banca Etica
 ES10 1550 0001 2500 0078 9628
 Depósito Legal: C-1417-81
 Tirada: 650 exemplares
 Deseño e maquetación: TallerDD (Riveiro)
 ISSN: 2172-9182
 Imprime: TÓRCULO Artes Gráficas
 Distribúe: IMPACTA
 Edición electrónica: http://irimia.gal
 Feito en papel reciclado

Actividade subvencionada pola

 Deputación DA CORUÑA

O prólogo de Xoán revisitado

No principio existía a Palabra, e a Palabra estaba onda Deus, e a Palabra era Deus.

Todo foi feito por ela, e sen ela nada se fixo do que foi feito. Nela estaba a vida, e a vida era a luz da humanidade; a luz aluma na tebra, e a tebra non a deu apagado. A Palabra era a verdadeira luz que aluma a todo ser que vén a este mundo. Ela estaba no mundo, e o mundo foi feito por ela, pero o mundo non a recoñeceu.E a Palabra fíxose carne, e plantou entre nós a súa tenda..

Evanxeo de Xoan 1,1-9,14 (tradución inclusiva fiel ao orixinal grego)

Ti a Palabra, a única certa e pronunciada, nai de todas as palabras, de todos os suspiros de amor e tristeza, de todos os laios e os alalás, de todos os berros de arrepío e goce intenso, ti estás no medio de nós.

Eu vin a túa tenda varrida polos ventos atómicos de Nagasaki e Hiroshima que pulverizaron a milleiros de fillos e fillas únicas túas, mais non fomos quen de parar as fábricas de bombas; tamén a vin en Medellín, cabo das nenas prostituídas polos propios seus pais, das que todos saben e nada fan; xuraría que a vin no gueto de Varsovia, entre as vítimas atrapadas nun cárcere a ceo aberto, ratoeira xigante; e hai ben pouco, nunhas ruínas de Kiev, unha velliña cocía unha sopa incerta ao seu amparo; e esa mesma tenda aparecía retratada en Africa, alí onde “exportan” con que construír as baterías dos nosos coches ecolóxicos, e nela traballan enfermeiros e médicas sen parar... ecala... si... alá na terra primeira, que chamamos Terra Santa, así, coas maiúsculas e todo, a mesma tenda baixo a que se acubillan nenos e nenas de ollos redondos como de ollomoles, estarecidos e perdidos que só a Túa Tenda pode acoller... porque nós estamos sendo incapaces de facelo.

Percorre o mundo, nestes tempos, disque de festa e comezos, unha corrente fría e cheirenta que procura ocultar esa luz túa nos ollos de quen che temos lei -así, pequenamente, como podemos- como sempre foi. A historia existe, a proba é que se repite para darnos na cara coa súa verdade de carne... ferida, violada, picada, pisada.

Muller de Kiev cociñando na rúa

Fonte: Vadim Ghirda/AP Photo

Hoxe procúrote Palabra santa e amada, e fasme falla, cómpresme no cerne de todas as humanidade, do Anthropos do evanxeo, que é algo mais que “home”. Procuo a palabra que nos sande, que nos faga ver a luz e que nos achegue a esa Verdade da que o Fillo único está cheo e a Filla única tamén e todas as proxenies nadas do amor, porque o amor é a materia prima de todo canto existe e porque só así podemos entender un pouco como o amor, que todo o pode, todo o ama, é a única verdade existente, en quen todo é... só así podemos acertar a entender o que significa facerse carne.

E significa aquí e agora dar vida ás nosas vidas para frear os autoritarismos todos que pretenden facerse coa Tenda e escurecer a luz ...e evidenciar que son mentira; que son dor evitable e fracaso anunciado.

Pois nós temos verbas da Verba, temos beizos, temos mans, temos pés para termar desa tenda e repetir co poeta: *Dino os sonhos e os paxaros: a morte non é certa* (Uxío Novoneyra)

Percorre o mundo, nestes tempos, que seica son de novos comezos e festa, unha corrente fría e cheirenta

Falando da lingua

Lidia e Valentina

Se por ben é, a por outra tempada!!!

Ano novo, vida nova!!! E parece que desta volta foi certo... A revista *Irimia* cambia de xefe da tribo... Ata sempre, Rubén; benvida Rosa. Dános moita mágoa o cambio, non por quen vén, senón por quen se vai. Así e todo, descansar é un dereito! Moitos parabéns, Rubén, polo teu encomiable traballo ao longo destes tantos anos!!!

Nós, que atrevidas, aquí fichamos unha tempada máis! Chegaremos ás vosas mans xa no ano novo, pero cando estamos a escribir estas letras aínda é ano vello, así que non nos queixaremos del e faremoslle caso ao refraneiro naquilo de que “Non digas mal do ano ata que sexa pasado”..., que, en fin, imos confiar no ano novo, que xa se sabe aquilo de que “Cando o ano é de piollos, non vale mudar camisa”... Benvido, 2024!!! Confiamos en ti!!! E como o despedistes? Fostes celebrar a Virxe da O? Contan as nosas avoas e mais os nosos avós que o 31 de decembro marchaban a andar polos camiños para a O de Castro de Orto (nunha aldea de Campo Lameiro), que levaban os zocos postos e que ao chegaren alá, cambiábanos polos zapatos que levaban gardados nun saco. Bailaban toda a noite e viñan de volta a cantar polos camiños sobre da mañá. Uns viñan por uns camiños e outros por outros e cantaban e aturuxaban uns á retesía dos outros! “Onde van aqueles tempos...” , din para rematar o seu relato... A nós préstanos escoitar... Pola vosa terra sodes máis de san Silvestre? Tamén con esta festa pasa outro tanto, que xa o di o refrán... “O que a san Silvestre vai e alá dorme, nun ano vai e no outro volve”.

E ben, nós teremos que empezar a facer un repasiño pola gramática e a sintaxe da nosa lingua, que hai ben que non o facemos así directamente, e mais a dar algo de guerra co uso da lingua. Recordade que facer uso da lingua nos medios públicos, na

Administración..., non é suficiente! Hai que facer uso dela e tamén facer un BO uso, preocuparse por falar e escribir correctamente! Estoutro día revolvíasenos o corpo cando na TVG escoitamos un anuncio publicitario para animarnos a mercar mobles. Ata aí confiábamos no que nos dicían. Remataron a súa presentación con “..., ofrecéndoTE sempre o que necesitas!”. Que amables!!! Ai, miña nai!!! Se teñen dúbidas, se empregan unha lingua que non dominan, que saben que non a teñen de seu, que preguntan, que pidan que alguén especialista

lles revise o que van dicir, igual que farán coa imaxe, o son , a selección de contidos..., que poden cometer erros, que pode haber detalles que corrixir, que iso é humano!!! Parece que vale de calquera maneira... Pois NON!!! Só vale BEN!!! Non teredes dúbidas de que deberían ter dito “..., ofrecémos-CHE sempre o que necesitas”.

Pero non pensesdes, hai máis anuncios con erros deste tipo! Habemos de estar ben atentas e compartir! Prestade atención vós tamén e enviádenos o que detectedes!!! Esperamos as vosas achegas!!!

